

GLASOVA Panorama

KRANJ, 21. JULIJA 1962 — LETO II STEVILKA 28

Svet rekordov in čudežev

Najkrajša tiskovna konferenca

Pred dnevi je bila v mestu Alžiru tiskovna konferenca, ki si je prav gotovo prisluzila ime najkrajše v svetovnem merilu in ga bo brez dvoma tudi še dolgo obdržala. Začela se je ob 16.45, zaključena pa je bila že minuto kasneje, ob 16.46.

Okoli 60 novinarjev se je zbralo ob dogovorjenem času ob 16. uri v ozkem hodniku nove službe za informacije v zgradbi bivšega guvernerja. Minister za informacije začasne alžirske republike Mohamed Jazid je prišel na konferenco s polurno zamudno samo zato, da bi zbranim novinarjem rekel: "Nimam kaj povedati."

Niti enemu novinarju se ni posrečilo, da bi izvelkel iz ministra za informacije še kakšno besedo o kateremkoli problemu.



SPONTANO VESELJE OB RAZGLASITVI ALZIRSE NEODVISNOSTI JE NUDILO TUDI TAKSNE PRIZORE. KOT KAKŠEN KIP STOJI TA MLADI ALZIREC NA STREHI NEKEGA AVTOMOBILA Z BELO SRAJCO IN ZASTAVO V ROKAH, Z RAZŠIRJENIMI ROKAMI PONAZARJA ZMAGOSLAVJE, KI JE BILO V TEH DNEH TAKO ZNACILNO ZA ALZIRSKA MESTA

Začetek vstaje v spominu prvoborcev

PRVI STRELI

Varno skrivališče iz drv - Po orožje v Skotjo
Loko - Letaki vznemirjajo Nemce

● Ker jutri praznujemo dan vstaje, smo izkoristili prilžnost in poprosili štiri tovariše in tovarišice, ki so med prvimi vstopili v organiziran boj proti okupatorju, da nam povedo, kako so preživljali petletni čas pred 21 leti. Mnogi spomini so že zbledeli ali pa jih je težko določeneje časovno opredeliti, kar je pa tudi razumljivo, saj tedaj nihče ni mislil na spominske datume. Pomembna so bila samo dejanja. Kljub temu nas odgovori uspešno spominjajo na čas, ko so pri nas pokale prve partizanske puške.

Lista prvoborcev je, tako kot drugod, tudi na Gorenjskem zelo dolga. Na naše vprašanje so nam tokrat odgovorili prvoborci Stane Toplak, Jože Bilban, ing. Stane Sinkovec in Ančka Kramžar.

STANE TOPLAK: "Od 14. julija naprej sem bil v ilegali in sem deloval na področju Naklega. Bil sem prvi ilegalac na tem območju. V tem času smo pripravljali ustanovitve I. in II. kranjske čete. Sestanke OF smo imeli največkrat v Cegelnici. Tudi mi smo se pripravljali, da 22. julija izvedemo prve akcije proti okupatorji. Name-

ravali smo požgati most v Bistrici, v Naklem likvidirati nekega nemškega vojuna in porušiti nekaj telefonskih drogov. Vendar je bila skupina, ki bi nas morala preiskrbeti z orožjem, zajeta in smo morali akcije preložiti na kasnejši čas. Proti jeseni 1941 je iskra upora vedno bolj plamtela, saj je brezposelnost, prisilno mobiliziranje v sovražno vojsko, izselitve in drugo opozarjalo na nujnost močnega upora."

JOŽE BILBAN: "Ob začetku vojne sem živel v Zgornjih Gamelnah pri Ljubljani. Na odpor proti okupatorju smo se pripravljali že dolgo pred njegovim vdorom na naše ozemlje. Zaposlen sem bil v tekstilni tovarni Ber - Hribernik, vendar od nemških oblasti nisem dobil povabila, da po okupaciji nadaljujem z delom v tovarni. Od vodstva partije sem dobil opozorilo, da sem na listi osumljenih komunistov, zato sem si v drvarnici iz drv napravil skrivališče, kjer sem preživljal noči, delal sem pa v opekarni, ki je bila tik pod hribom in bi se tako ob nevarnosti lahko umaknil. 8. avgusta so me esesovci brezuspešno iskali in tedaj sem odšel v

Rašisko četo. Tudi sam sem od vsega začetka sodeloval pri pripravah na njeno ustanovitev; pri pridobivanju ljudi in orožja."

ING. STANE SINKOVEC:

"Ob začetku vstaje sem imel dobrih 17 let. Bil sem skojevec. Spominjam se, da smo se že dva dni po zasedbi Kranja sestali in, ne da bi čakali prvih napotkov, začeli razmišljati o tem, kje bomo dobili orožje in kako bomo kljubovali okupatorju. Za skojevsko organizacijo smo pridobivali nove mladince in poglabljali stike s člani. Vredeli smo, da se pripravljajo oborožen odpor, zato smo z veliko vnemo zbirali orožje in municijo. Tega smo največ dobili v Skofji Loki, kjer so bile stare vojašnice in pri kmetih in Poljanski in Selški dolini."

ANČKA KRAMŽAR: "Po začetku vojne sem nadaljevala z delom v tovarni. Vsi člani družine, posebno pa še brat Vinko, smo pomagali pri raznih nabiralnih akcijah in se obenem pripravljali na odhod v hribe. Pri nas smo imeli pisalni stroj in smo pisali listke s protinemsko vsebino, ki smo jih potem skupaj z drugimi tovariši trosili po tovarnah in ulicah."

SREČANJA Z LJUDMI

Med trinajstimi Gorenjci, ki so si ogledali svetovno prvenstvo v orodni telovadbi v Pragi, je bil tudi sekretar okrajne zveze za telesno kulturo MARJAN VODNJOV. O poteku prvenstva bi bilo sedajle odveč govoriti, saj smo ga z velikim zanimanjem zasledovali sproti. Bežno pa si oglejmo najznačilnejše misli, ki nam jih je o obisku na Češkem povedal tovariš Vodnjo.

● Kakšen vtis ste dobili o orodni telovadbi? Cudovit. Včasih se mi je zdelo kot da sem v pravljici. Neredko je bilo skoraj nemogoče razločevati, ka-

Vtisi iz Prage

teri tekmoavec je boljši, posebno med predstavniki držav, ki so prve na listi zmagovavcev. Verjetno so večkrat bolj odločala imena kot vaje. Gledavci smo imeli občutek, da so sodniki Japonce nekoliko zapostavljali.

● Kateri je po vašem mnenju najbolj nepričakovani dogodek v športni dvorani? Vsekakor 30 minut ploskanja za Cerarja.

● Ste v štirih dneh bivanja v Pragi opazili kakšno bistveno razliko med njo in našimi mesti? Najbolj so nas motile dolge vrste pred trgovinami, posebno pred mesnicami in mrtvilo na ulicah. Javni promet s tramvaji in avtobusi je zelo dobro urejen, osebnih avtomobilov in motornih koles pa je na ulicah zelo malo. Tamkajšnji prebivalci so nam, Jugoslovanom, posvečali veliko pozornosti. Kjerkoli smo se vozili, so nam mahali v pozdrav in se radi pogovarjali z nami.

METKA SOSIC



Ministri padajo kot keglji

Poletni meseci, ko je britanski parlament na počitnicah, niso znani po čistkah v vladi. Od nekdanj je za izkušene lorde na otoku veljalo pravilo, da je mir najboljši počitek. Tudi ministri so se naučili, da je poletje doba, ki ne trpi velikih političnih odločitev, zato so običajno kar iz letovišč pošiljali navodila v svoja ministrstva. Letošnje angleško poletje je drugačno. Britanski lev se je sredi poletja zbudil iz spanja in to prebujanje je odpihuilo kar sedem ministrov v britanski vladi.

Čas, ko je sivolasi ministrski predsednik Macmillan govoril Britancem: »Ljudje, nikoli vam življenje ni bilo ta-

ko lepo kot sedaj«, se nočejo ponoviti. Britanije so se lotili gospodarski krči, ki so prizadeli predvsem gospodarski razvoj. Znoštajanje za razviti ml Industrijskimi deželami pada Angležem vedno bolj v oči. Gospodarski napredek Velike Britanije do leta 1960, ki je bil brez primerjave v zgodovini, jih je pripeljal na prag bankrotstva. Industrija je takrat dihala s polnimi pljuči in brezposelnosti ni bilo. Plačilna bilanca pa je kmalu pokazala, da je dežela iz meseca v mesec vse več porabljala doma in znoštajala v izvozu. Ta pojav je kmalu ogrozil tudi britanske funte.

časno so postavili prepreke povečevanju plač. Vrednost britanske funte je kmalu za-



MACMILLANOV RAPIR JE BIL NEIZPROSEN IN JE ODREZAL GLAVE SEDMIM MINISTROM

UGOVORI INDUSTRIJSKIH BARONOV

Da bi postavili jez proti gospodarskemu nazadovanju je vlada sprejela vrsto ukrepov. Vsi ti ukrepi bi naj zaustavili notranjo potrošnjo in industrijo prisilili, da bi več izvažala. Isto-

čela naraščati, vendar pa so vladni ukrepi zvezali roke industriji, ki ni delala s polno zmogljivostjo. Črna metalurgija je na primer letos delala samo s 75 odstotki svoje zmogljivosti.

Nezadovoljstvo proti vladi je prihajalo iz dveh strani: ugovarjali so »industrijski baroni«, ki zaradi zmanjšane proizvodnje več niso zaslužili kot so bili navajeni in ugovarjali so delavci pred zapornico povečanja plač. Splošno nezadovoljstvo z ukrepi vlade je prišlo do izraza na dopolnilnih volitvah, ki jih je konservativna stranka porazno zgubila. To je napotilo Macmillana, da je sredi poletja izvršil prvo večjo transfuzijo krvi v vladi in z novo krvno sliko skuša vrniti vladi izgubljeni ugled.

USODA JE V TUJIH ROKAH

Mnogi Angleži so Macmillanovo dejanje temeljitega čiščenja »pred svojim pragom« razumeli kot izraz pripravljenosti, da konservativna vlada poskuša dobiti še ene volitve. Angleška zgodovina v mirnodobskem času ne pomeni večjega neurja v vladi. Britanski premijer je delil udarce na vse strani in ni upošteval zvez, poznanstva in zasluga. To kar se večini Angležev zdi precej čudno, je spoznanje, da je Macmillan pozabil na sebe. Osebnosti, ki so zamenjane v vladi seveda ne bodo mogle narediti čudežev, dolder ne bodo postavili načel nove politike, ki pa jih stranka nima. Najbolj seveda vse presenečajo ugibanja, da je bitka že izgubljena. Macmillan je po splošni oceni začel prepoznati urejati razmere v svoji stranki. Za milijone mladih volivcev, ki so zaprepašeni nad enajstletno torijevsko upravo, čistka v vladi najbrž ne bo zadostovala, da bi spremenila prepričanje, da je konservativna vlada nezmožna in slaba.

Macmillan gradi svoje upe na evropskih kartah. Priključitev zahonoevropski gospodarski skupnosti bi ga naj znebila gospodarske zaskrbljenosti.

Napad britanske opozicije je bil oster in temeljit. Opozicija v spremenjeni vladi ne vidi nobenih dokazov, da se bodo časi Britancem boljšali. Če je vlada zgubila zaupanje britanskih volivcev in mora levo in desno zamenjati ministre ji ostane samo ena častna pot, da proti jeseni razpiše parlamentarne volitve in da britanski volivci odločijo, kdo naj sestavi novo vlado. Ljudje na otoku živijo v strahu, da čistka v vladi ne bo zadostovala, ker stranka, ki sestavlja vlado nima navedenega posluha za probleme dežele.

ZDRAVKO TOMAŽEJ

Rekli so.

Nemški vojaki so prav tako dobri kot pre.

Karl Adolf Zenker, nadzornik zašodnonemške mornarice

Nevarno je za državo, če bi povedali mladini, da so bili njihovi predniki več ali manj neumni zločinci in idioti.

Hans Ulrich Rudel, nemški polkovnik

Nemci so bojevit narod, ki ima smisel, da se tepe na napušnem bojišču.

Friedrich Ruge, nemški pomorščak

Križem po svetu



Moskva

Na svečanem sprejemu v Kremlju, ki je bil prirejen med obiskom avstrijskega kanclerja Gorbacha v Moskvi, sta predsednik sovjetske vlade Hruščev in avstrijski kancler pozdravila visoko število tujih diplomatov in njihovih žen. Medtem ko je sovjetski premijer stisnil vsakemu gostu roko je želel avstrijski kancler predstavnicam nečnega spola poljubiti roke. Toda že pri dvanaštji soprogi je avstrijski kancler moral prenehati s poljubljanjem, ker se je s poljubi preveč zamudil in je zostal za domačinom.



Rim

V parlamentarni razpravi v italijanski skupščini je neofašistični poslanec Almirante oddržal najdaljši govor v zgodovini in potokel stari rekord. Njegov govor je trajal polnih osem ur. Med govorom so mu pomagale tri skodelice kave in časa oranžade, da ni prišel ob slino.



London

Poveljnik britanske armade na Reni je prišel na posvet v londonsko obrambno ministrstvo zaradi »boljšanja morale« med britanskimi vojaki v Zahodni Nemčiji. Vojaki britanskih čet so imeli v zadnjem času več spopadov s civilnim prebivalstvom. Zahodni Nemci se pritožujejo, da njihove žene pred britanskimi vojaki ne smejo zvečer same na ulico.

GLOBUS

NOVA MESTA V SIBIRIJI

V SZ nameravajo v naslednjih letih v premogovnih bazenih zgraditi več kot 10 novih mest. Le-ta bodo zgrajena v krajih, ki so bogata z zelenjem, rekami in jezeri, ki jih bodo seveda moderno uredili in v njih ne bo manjkalo parkov.

ZAKURILI SO NAJVEČJO VISOKO PEC NA SVETU

Neka japonska jeklarna se lahko pohvali, da ima največjo visoko peč na svetu. Visita pa ni njena edina prednost, temveč tudi zmogljivost, ki znaša 2000 ton.

PREKOP MED ATLANTSKIM IN TIHIM OCEANOM

V Washingtonu so proučevali možnost, da bi zgradili nov prekop med Atlantskim in Tihim oceanom. Ameriška vlada je o tem že razpravljala s Panamo in Kolumbijo. Širokovnjaki menijo, da bo Panamski prekop, ki so ga zgradili 1903. leta, čez 20 let preobremenjen in da je potrebno že sedaj misliti na novega. V Panami sta dve ugodni mesti, kjer naj bi pričeli graditi novi prekop med sedanjim prekopom in kolumbijsko mejo. Prednost novega prekopa bi bila v tem, da bi odpadle nevarnosti, ki so v Panamskem prekopu, zakaj znano je, da so tod posebne naprave zatvornice, ki omogočajo plovbo.

LETALONOSIVKA - HOTEL

Neko italijansko gostinsko podjetje je kupilo v ZDA odsluženo letalonosivko, ki jo bodo spremenili v hotel. Plavajoči hotel nameravajo odpreti že v letošnjem avgustu. V njem bo 70 sob, seveda apartmajev, nočni klub, bazen za kopanje in plesna dvorana. Na komandnem stolpu bo igral orkester, medtem ko bodo komandni sobe preuredili v bar.



OSEMINDSESTDESETLETNI MACMILLAN JE PRED KRATKIM POBEGNIL IZ ZABAVE KONSERVATIVNE STRANKE IN SI V ISTEM ČASU OGLEDAL TO MODNO REVIJO S KOPALKAMI, KI SO V MODI ALI MORDA NI TUKAJ ZASNOVAL MINISTRISKE ZAROTE?

Razgovor s tujnimi turisti, ki pripovedujejo svoje vtise o naši deželi, ljudeh, lepotah in napakah

Tujci ne potujejo s sončnimi naočniki

V poletju dobimo vsako leto precej gostov – tujih turistov. Priidejo z željo, da spoznajo prirodne lepote naše dežele, da se okopajo v toplem Jadranskem morju in nekateri celo, da doživijo male pustolovščine. Lahko rečem, da so tujci, ki se zagoreli vračajo domov, polni lepih vtisov, ki jih bodo poneli s seboj čez mejo. Dosti jih je, ki so že šeste ali sedme počitnice preživeli pri nas in na vprašanje, če bodo drugo leto še prišli, s smehljajem na obrazu priklanjajo.

SERENADA OPATIJI

Najbolj všeč mi je Sobčev bajer in Opatija, praví Dunajčan, ki je že znan gost s svojo ženo in hčerko na Sobčevem bajerju. Ker že več let zaporedoma letujeta v Jugoslaviji, bi jima lahko verjeli, da je Sobčev bajer najlepše urejen camping pro-

hotelih pomanjkljive, prav tako je na jugu težko za pitno vodo. Lokalne ceste so tudi delno zanemarjene. Vest, da bo dokončno zgrajena jugoslovanska cestna magistrala je zelo razveseljiva.

V zadregi pa sem se znašla, ko je Dunajčan omenil, da so posebno otroci na jugu prisrčni, vendar malce drzni in zahtevni. Njihova žilica, da od tujcev izvelečijo kakšne koristi jim ne da miru. Če jim načrte kdo prepreči, se znajo tudi po otroško maščevati s kamenjem. Ta otroška vna me ne napravi najlepšega vtisa, čeprav se otroci svojih dejanj ne zavedajo. Vzgoja bi jim bila dobrodošla.

KLJUB UGODNIM CENAM SVA MALO PRESENEČENA

Nemca, ki sta prepotovala že lep kos poti, da sta prišla iz Hamburga, sta si tudi postavila šotor ob Sobčevem bajerju. Prvič sta v Jugoslaviji. Prej sta bila pogosto v Italiji. Jugoslovanska obala se jima zdi v primerjavi z italijansko dosti bolj romantična, čeprav Italija nudi več umetniških znamenitosti. Ker sta že starejša človeka, se jima zdi v italijanskih letoviščih prebučno in hrupno. Navdušena sta nad Po-

stojnsko jamo in Predjamskim gradom. Pri cenah, čeprav sta poudarila, da so dokaj ugodne sta bila presenečena, kajti v turističnih prospectih o Jugoslaviji, ki sta jih dobila v Nemčiji, so navedene znatno nižje cene. Na vprašanje, če poznata kakšnega jugoslovanskega pisatelja, pevača ali znanstvenika sta nekaj časa premišljevala nato pa oba vzkljknila: «O, seveda Iva Robiča!»

LEPO – SAMO SONCE JE VROČE...

Svetlolasa holandska družinica si je iskala senco, ko sem jih prosila za kratek razgovor. Ker sta dva otroka še mlajša so prepotovali le obalo od Reke do Senja. Niso našli primerne camping prostora, zato so prišli raje v Slovenijo – na Bled. Menijo, da je bilo ob obali vse preveč ljudi, premalo sence in premalo camping prostorov.

DOMOVINA JE SAMO ENA

Po 14 letih sta prišli na obisk dve Američanki Slovenki v Jugoslavijo, s svojimi sorodniki iz Trsta. Čeprav mnogi turisti dajejo prednost campingom si naši rojaki med svojim bivanjem v Jugoslaviji raje poiščejo sobe v hotelih. Med drugimi kraji si želita ogledati tudi Vrbo, rojstni kraj Franceta Prešerna.

VŠEČ SO MI TEMACNE, SKRIVNOSTNE DZAMIJE

Francozinja – učiteljica je že drugič v Jugoslaviji. Po-



MLADA NEMŠKA PSIHOLOGINJA S SVOJIMA OTROKOMA. ŽE NA NJIHOVIH NASMEJANIH OBRAZIH VIDIMO, DA SO POČITNIŠKO DOBRO RAZPOLOŽENI IN, DA SE DOBRO POČUTIJO



AMERISKI SLOVENEK, KI JE PO 14 LETIH ZOPET NA OBISKU PRI NAS. DOMOVINA JE SAMO ENA

storov v Jugoslaviji. Čudovita okolica res mora navdušiti še tako izbirčnega gosta. Omenjenega Dunajčana je pot zanesla tudi službeno v Jugoslavijo. Saj kot vodil inozemskih turistov res pozna ekoraj vsa jugoslovanska letovišča. Na vprašanje, če so zahtevnejši turisti, med katere bi prištevati Američane, zadovoljni z jugoslovanskimi hoteli, postrežbo in kuhinjo, je odgovoril: «Lani sem bil s skupino Američanov, ki so bili zelo petični, torej navajeni dragih hotelov in najboljših restavracij, v Opatiji. Lahko trdim, da so bili vsi zadovoljni. Tudi večerni zabavni program je pester in soliden, odraz simpatičnih in temperamentnih Jugoslovancev.»

Kaj je po vašem mnenju še ovira jugoslovanskemu turizmu? «Razen krajev, ki sem jih omenil kot dobro oskrbovane so seveda v Jugoslaviji tudi še delno zanemarjeni predeli in neizkoriščeni prirodni čari. Sanitetne naprave so po mnogih campingih in



HOLANDSKA DRUŽINICA PRED SVOJIM ŠOTOROM OB SOBČEVEM BAJERJU. V JUGOSLAVIJI SE JIM ZDI LEPO IN OB BAJERJU NAJDEJO TUDI PRIJETNO SENCO, KAMOR SE SKRIJEJO, CE JE SONCE LE PREMOČNO

seboj všeč so ji džamije v Skopju in v Sarajevu. Tudi Dubrovnik se ji zdi veličasten. Zaupala mi je, da so lani, ker so precej križarili po lokalnih cestah, imeli kar naprej smolo z gumami, vendar so jih jugoslovanska gostoljubnost in lepote krajev zopet privabile.

«Veste morda našeti jugoslovanske jezike?»

«Slovenski – srbohrvaški» in ko sem dopolnila še makedonski jezik, je simpatična Francozinja zamahnila z roko in dejala: «Da, Skopje je tam, ali ne?»

MOST NA DRINI

Prebrala sem «Most na Drini» od vašega pisatelja in Nobelovega nagradjenca Iva Andriča mi je živahno dejala mlada Nemka – psihologinja. Da sva se z možem odločila za Jugoslavijo so naju navdušili prijatelji in ni nama žal. Jugoslovani se mi zdijo prijetni in dobrosrčni ljudje.

«Znate morda kako slovensko besedo?»

Sikromno je odkimala, pa kljub temu dejala: «Huala, prosim.»

VSİ ZNATE NEMŠKO, TAKO SE NAM NI TREBA TRUDITI, DA BI SE UCILI

Te besede sta izgovorila dva Svicarja, ko sta mi povedala, da ne znata niti ene «jugoslovanske besede». Sta študenta, zanimajo ju ne samo plaže in mlada dekleta, pač pa tudi muzeji, spomeniki in cerkve. Z občudovanjem govorita o Mestroviču, vesta, da imamo dobre nogometase, poznata nekaj grafik znanega jugoslovanskega grafika Spacala in celo Šibarja kot svetovnega rekorderja v smučarskih poletih. Povesta še vrsto drugih zanimivosti. Z oskrbo sta zadovoljna. Kot študenta sta raje pod šotorom, ker je ceneje. V šali rečeta, da bi bile ceste lahko manj valovite; deklice malo manj ošabne in Blejsko jezero malo bolj čisto. Da jima je Jugoslavija všeč, dokazuje to, da sta petič pri nas.

Željni, da bi čimveč videli, se nakopali in zabavali, lenarili pod toplim soncem in da bi se otresli vsakdanjih skrbi – to so turisti.

MOJCA GORJANCA

Tovorni avtomobili

● Pred dnevi smo praznovali dan šoferjev, pomembni dan avtomobilizma. Ko so se pri nas pojavili prvi avtomobili, so bili ljudje zelo nezaupni do njih. Videli so v njem nekako čudo na kolesih, ki ne more prinesiti sreče. Skupina ljudi pa je vztrajala pri tem, da predstavlja avtomobil veliko pridobitev. Izumili so prve tovorne avtomobile, ki so predstavljali veliko pridobitev v prevozništvu. Strokovnjaki se niso zmotili. Vse večje izpopolnjevanje vozil in njihova uporabnost sta pridobila množico privrženecv. Tovornjak je postal važno sredstvo za prevoz tovorov.

Večja blaga je na svoji poti od proizvodnje do potrošnika skoraj prav gotovo pripeljana vsaj kratek del poti s tovornjaki. Ko je trdo gumo izpodrinila polnjena guma in je bila s tem vozilom omogočena daljša pot in večje breme, se je njihova uporabnost še znatno povečala. Ljudje so kaj kmalu prišli na to, da je tovornjak nenadomestljiv.

Leta 1950 je bilo pri nas proizvedenih 420 tovornih avtomobilov. Proizvodnja se je hitro dvigala, tako da je bilo že leta 1953 proizvedenih 1310 tovornjakov. Ze leta 1956 je proizvodnja tovornjakov prekorajčila število 2000. V lanskem letu pa je bilo izdelanih 2526 tovornih avtomobilov.

Tovornjaki s prikolico ima-

jo to prednost, da medtem, ko se prikolice tovori, tovornjak lahko prevaža in opravlja drugi posel. Proizvajamo različne vrste tovornih vozil, za prevoz najrazličnejših to-

vojev. Tovorni avtomobili so prirejeni v potujoče knjižnice, ki lahko obiščejo oddaljene vasi in jim nudijo najrazličnejšo literaturo. Druga transportna vozila so oprem-

ljena kot zobne klinike ali rentgenski laboratoriji. Nekateri avtomobili so prirejeni za prevoz umetniških razstav. Pri preseljevanju priskočijo na pomoč posebno veliki se- ulice skrbijo, da se ceste pre- več ne zaprašijo in ne za- nemarijo. Zopet druge vrste tovornih avtomobilov čistijo v zimskih mesecih ulice od snega. Zanimivi so podatki koliko tovornih avtomobilov in avtobusov je bilo leta 1958 v posameznih državah. ZDA so imele 11.429.000 tovornjakov, ZSSR 2.730.000, Francija 1.464.000, Velika Britanija 1.349.000, Kanada 1.09.000, Avstralija 785.000, ZR Nemčija 630.000, Japonska 506.000, Italija 427.000 in Brazilija 408.000. Oblika prevoza s tovornjaki se bo gotovo ohranila in se še bolj razvijala. Stevilo prebivalstva iz dneva v dan narašča, prav tako se z dviganjem življenjske ravni povečujejo potrebe po prevozu tovarov.

Tovornjaki izpodrivajo železnico in splave — Največ tovornih grl na gumijastih kolesih je v Ameriki. Naša proizvodnja je iz leta v leto večja.

lini tovornjaki, ki prevažajo pohištvo. Seveda ne smemo pozabiti omeniti gasivskih avtomobilov, poštne avtomobile in bolniških avtomobilov. Avtomobili za pranje

ZANIMIVOSTI

● VSEMIRSKE LADJE NA ATOMSKI POGON

Vodja ameriške komisije za atomsko energijo je dejal, da veruje v to, da bo človek prodri na Mars in to s pomočjo vseмирskih ladij na atomski pogon. To je izjavil ob prvi obletnici, ko je bila prvič uporabljena atomska energija v raziskavanju vsemirja.

● RADAR ZA UREJEVANJE PROMETA

V radarju vidijo nemški izvedenci edino rešitev, da bi bili prometu v velemestu kos. Pred posebno živahnimi križišči naj bi radarski žarki prihajajoča vozila registrirali in nato prometu ustrezno avtomatično prižigali lučke. Zelena luč se ne bo prikazala tam, kjer ne bi bilo nobenega avtomobila. Tako bi bila zmogljivost cest dosti bolj izkoriščena.

● NERODOVITNA MESTA

Nerodovitna mesta, ki imajo vodo, nimajo pa humusa in tako ne morejo uspevati rasiline, bodo s pomočjo umetnih snovi spremenjena v cvetoča polja. Prvi poskusi so v Južni Afriki že rodili uspehe. Penast snov, ki zadrži vodo, da ne pronica v notranjost in je posuta s hranljivimi snovmi, daje rastlinam hrano.

● ATOMSKI LEDOLOMIVEC

V ZSSR so pred kratkim objavili, da bodo kmalu izgradili nov ledolomivec istega tipa kot je ledolomivec «Lenin». Novi ledolomivec bo imel tri nuklearne reaktorje, kot pogonsko gorivo pa bo služil «uranijem 235». Posadka ledolomivca bo imela 230 oseb. Zanimivo je, da bo 30 članov posadke ledolomivca žensk. Novi ledolomivec bo lomil led debelosti petih metrov.

● FRANK SINATRA JE PRESENETIL

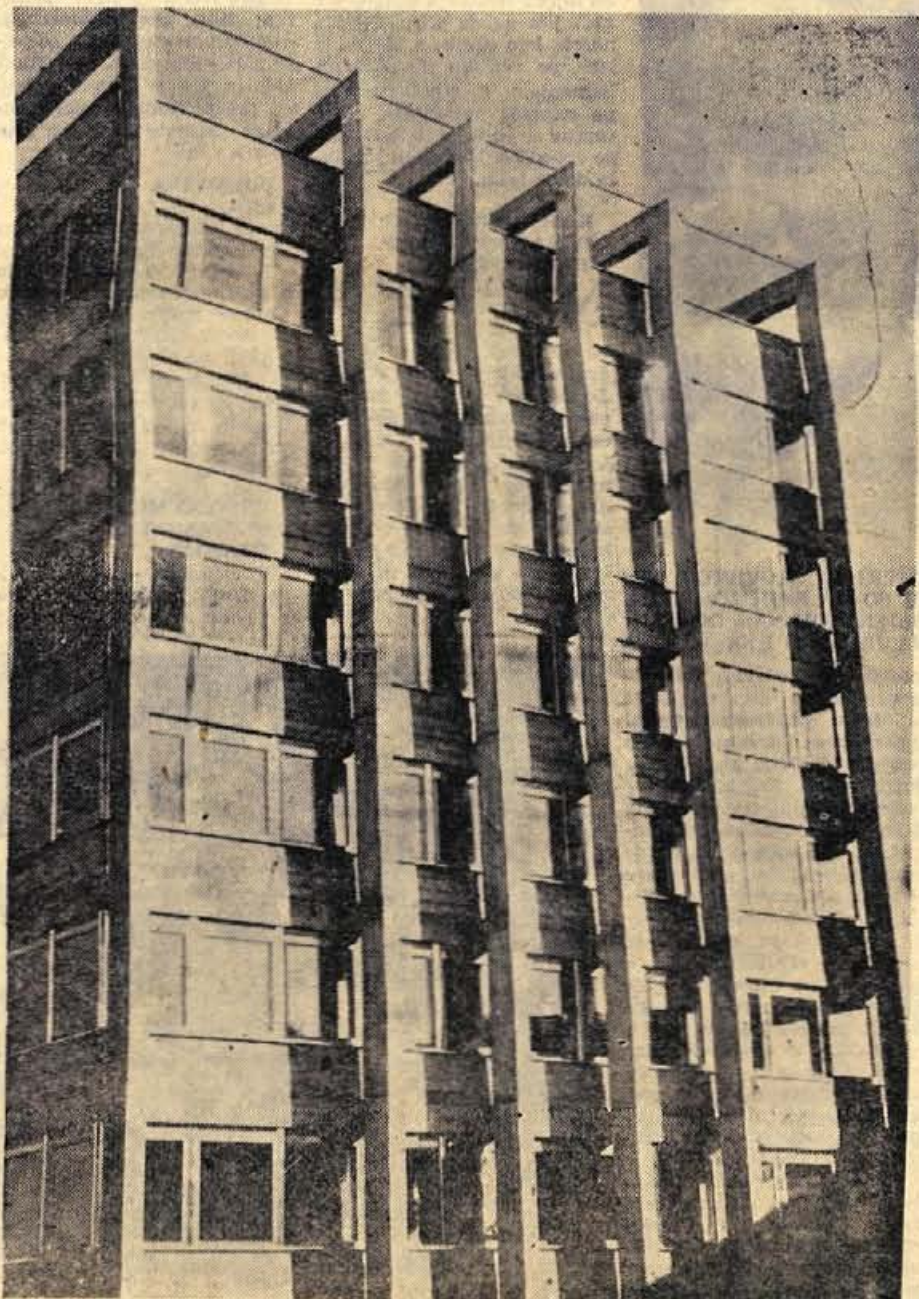
Madridčani niso bili prav nič začudeni, ko je pred dnevi prispel na kratek obisk v Madrid Frank Sinatra (s 35 kovčki) s svojim osebnim letalom. Zelo hitro so ga vzljubili, zakaj Sinatra se je v javnih lokalih in barjih pokazal z najlepše strani. Hitro pridobljeno simpatijo pa je zelo kmalu zapravil. Zakaj zvezdnik je ponoči ob 3. uri s svojo posadko, ki jo je zbudil iz spanja, odpotoval in s tem povzročil tako zmedo na madridskem letališču Barajas, da so se čakajoči potniki in pristaniško osebje zgražali.

● AVTOMOBIL NA RAZSTAVI IZNAJDI TELJEV

Na razstavi iznajditeljev, ki je bila nedavno v Parizu, so razstavljali prav poseben avtomobil. Kolesa avtomobila so zelo majhna in voznik lahko z lastno silo poganja motor, ki doseže maksimalno brzino 30 km na uro in to brez napore. Po potrebi lahko prenese svoj avtomobil z enega mesta na drugega. Hitro lahko najde tudi primeren prostor za parkiranje. Čeprav brzina 30 km ni velika se giblje avtomobil zelo spretno. Prednost tega avtomobila je v nizki ceni.

● POBEGNIL IZ LOŽE

Nikita S. Hruščev — sovjetski ministrski predsednik — je predčasno zapustil koncert ameriškega pianista in nosiveca nagrade Tshaikovskega Van Cliburna v moskovskem konservatoriju. Nato pa je zopet prišel v svojo ložo, zakaj povedali so mu, da bo Van Cliburn nje mu na čast še dodatno zaigral Chopinovo fantazijo v f-molu.



PROČELJE TE POSLOVNE HIŠE V ŠKOFJI LOKI POU DARJA IZREDNO SKLADNOST, TODA ZA LEPIMI PROČELJI JE VČASIH VSE NAROBE.

Odgovornost pa taka

- Lažna potovanja v inozemstvo
- Študenti ne izpolnjujejo obvez
- V leški tovarni verig brez štirih tehnikov
- Pomanjkljiva kontrola komisij za štipendije
- Za nameček še karambol

Moda? Morda?
"Ja, kje je pa vaš? Dolgo ga že nisem videla."

("Lepa solatka, gospa, koliko jo lahko dam?")

"Dve glavi. Veste, ja, mar res ne veste? Naš je že štirinajst in pol mesecev v Nemčiji. Zasluzil si je že avto. Ah, kar polno mrežico solate mi dajte. Čez nekaj mesecev bo že doma. Veste, s prakso se ni končal. In ko bo doma, se bomo že kam peljali."

("Štiri kilice pa pol jo je. 225 dinarčkov prosim.")

"Ampak, gospa, avto je drag špas, sin pa je še študent."

"Saj zdaj dobro zasluzi. 850 mark mesečno! Pomislite."

"U-u-u-u..."

"Nekaj prihrankov ima pa še doma. Vsak mesec dajem na stran 12.000 dinarjev štipendije, ki jo dobivam na občini. Za avto bo že, da bo dekončal študij, bomo pa že kako pomagali."

"Oh, ko bi se še naš odločil za prakso v tujini. To bi bilo tudi za njega koristno."

"Veste ni tako lahko priti v tujino. No, pa če imate kak-



Konec „inozemtizma“

Marsikomu se močno otepa, ker s potovanjem v inozemstvo ni imel željene sreče. Med temi je prav gotovo tudi Ivan Zupan iz Ribnega pri Bledu, ki je bil pred odhodom v inozemstvo zaposlen kot strojni ključavničar v TIO Lesce. Lani 5. septembra je dobil dovoljenje za štirinajstidnevni obisk znanke v Nemčiji. Toda obisk se je spremenil v zapleten, štirinajst dni pa v "nekončnost".

šne sorodnike, bo že slo. Bodo že našli za vašega sina kakšno delo. Naš študira ekonomijo, zdaj pa je v Nemčiji med zidarji. Avto pa je le avto, kajne?"

"Se danes mu bom rekla, naj piše teti."

Moda? Morda? Za vsako ceno. "Avtomizem" in "inzemtizem" sta res nevarni epidemični bolezni. Sreča, da je iz dneva v dan več uspešnejših zdravil. Zdravljenje pa je seveda neprijetna bolezen, zato je bolje da ne zbolijo.

Letos, 31. maja že je z izstopno-vstopno vizo vrnil v Jugoslavijo. Pripeljal se je seveda z avtomobilom, Volkswagnom (v tovarni silosov v Wiesbadnu je imel 800 mark mesečnega zasluzka), z nemško registracijo WI NM-72 z namenom, da se bo po obisku domačih spet vrnil v Nemčijo. Zapišemo pa naj še, da je omenjeni že pred odhodom v tujino večkrat boleval in da je bil tudi v Nemčiji že dva meseca v bolnišnici.

Zadeva naj bi bila morda

do sem bolj ali manj v redu. Toda...

Za prihod Ivana Zupana v Jugoslavijo je takoj zvedelo podjetje TIO. In s tem so se začele za Ivana neprijetnosti. Pogodbeno je bil vezan na dele v TIO za dve leti, ker mu je podjetje omogočilo specializacijo na dveh tečajih za varilno tehniko. Podjetje je imelo zaradi tega tega 231 tisoč dinarjev stroškov, ki pa jih I. Z. podjetju ni poravnal. TIO je zadevo prijavil javnemu tožilstvu, poizvedbene paste pa že opravlja okrajno sodišče v Radovljici.

Dva prekrška

O krajni senat za prekrške je I. Z. že tudi kaznoval, zaradi goljufije, ker je dobil dovoljenje na osnovi prošnje za štirinajstidnevni obisk, dejansko pa se je zaposlil za daljšo dobo. Zaradi

senic poslala podjetju pismo, da sta za daljši čas odpotovala v tujino (dovoljenje pa sta dobila za kratek obisk).

Škoda v denarju in v proizvodih

Tovarna verig je zaradi nepredvidenega odhoda vseh petih že izračunala nastalo škodo. Gre za znesek nad 10 milijonov dinarjev, če ne upoštevamo tudi škode, ki je nujna zaradi vrzeli v proizvodnji. F. P., F. G. in M. B. so sprejeli skupno od podjetja 389.375 dinarjev štipendije, nihče pa se ni poravnal svojih pogodbenih obveznosti. Zaradi Berca je imelo podjetje že tudi 8.300 dinarjev pravnih stroškov. Za pripravniško dobo omenjenih tehnikov je moralo podjetje izplačati 1 milijon 716.540 dinarjev osebnih dohodkov. Z odhodom vseh petih pa je podjetje prisiljeno si zagotoviti nove kadre, ki bi jih moralo spet stipendirati. V štirih letih bi znašale štipendije za pet tehnikov 2.400.000 dinarjev in če hoče podjetje te ljudi nadomestiti z že izsolanimi strokovnjaki, mora zagotoviti vsaj dve družinski stanovanji (vsaj prejšnji tehnik se bili domačini), za kar bi potrebovalo novih 6 milijonov dinarjev. Ob vseh teh dejanskih zneskih pa mora razumljivo trpeti tudi proizvodnja, čeprav ne gre za dobesedne proizvajalce, temveč za konstruktorje, ki so v proizvodnji lahko odločilnega pomena. Razumljivo je, da so se tudi v tovarni verig po vsem tem zavzemali za odločno preprečevanje neregularnih odhodov strokovnjakov v inozemstvo ali pa vsaj za omejitev in izdajo dovoljenj v res nujnih in upravičenih primerih. Zadeva je glede tega danes že urejena z uvedbo službe družbenega knjigovodstva.



tega je že odsedel deset dni v zaporu.

V prihodnjih dneh ga čaka še nova kazen. Enajstega julija letos je zakrivil prometno nesrečo. Karamboliral je z nekim mopedistom, toda takoj pobegnili! Brzkone je hotel izkoristiti tujo oznako na vozilu.

Po vsem tem je razumljivo, da mu je bila odvzeta izstopno-vstopna viza, Volkswagen bo pa moral dostaviti na carino.

V Verigi pet problemov

Še bolj kot kolektiv TIO je prizadeta tovarna verig v Lesceh. Tovarna je že dlje brez štirih strojnih tehnikov - konstruktorjev, v tujino pa je odšel tudi stipendirani študent ekonomije. Zadaži je v tujini že od avgusta 1958, leta 1960 sta odpotovala Jože Fon in Franc Lap, 5. februarja letos pa še Franc Pirih in Franc Grošelj. Tudi F. P. in F. G. sta bila štipendista podjetja. Od vseh petih pa se do danes še nihče ni vrnil domov, čeprav je večina odšla le na kratke obiske k sorodnikom ali znancem. Nihče pa pred odhodom ni obvestil podjetja o potovanju v tujino ali pa poravnal obveznosti do podjetja. Dogodilo se je celo, da sta zadnja potnika šele ali pa že z Je-

Primeri niso osamljeni

Podobnih "svetk" bi lahko opisali še precej. Seveda pa v vseh primerih ne gre za ljudi, ki imajo obveze do posameznih podjetij, temveč tudi za štipendiste, ki jih imajo na svojih proračunih občinski ljudski odbori. Tudi med temi štipendisti so našli neupravičeni odbeti (predvsem pa podaljševanja dovoljenj) v inozemstvo, kar doslej komisije za štipendije vse premalo kontrolirajo in s tem škodujejo vsej naši družbi. Odgovornost je torej vsestranska: tistih, ki odhajajo v tujino in tistih, ki premalo kontrolirajo, kdaj gre kdo v tujino in s kakšnimi nameni.

BOGDAN FAJON



V KRATKEM ČASU 27 MESECEV JE V PREDMESTJU KRAGUJEVCA NASTAL TA INDUSTRIJSKI TEKOČI TRAK. VSAKIH 13 MINUT BO S TEGA TRAKU PRIŠEL NOVI "FICKO".

OBISK v Modnih oblačilih

• Konfekcija igra po svetu vedno vplivnejšo vlogo. Američanke skoraj ne nosijo drugih oblačil kot konfekcijskih. Seveda imajo tudi bogato izbiro — od preprostih in za delo primernih oblek do najelegančajših večernih toalet. Verjetno ste že občudovali elegantno italijansko konfekcijo, ki ji daje pečat poseben šarm in dobro izdelane nemške modele, katerih kreatorji si prizadevajo iti vtrc s francoskimi in drugimi modeli.

Kaj pa pri nas? Naša konfekcija je storila odločen korak naprej v svojem razvoju. Zmotno je mnenje tistih, ki z omalovaževanjem zamahujejo z roko, češ kaj lahko nudj naša konfekcija. Res je, da na žalost nekatere stvari prodajamo in to kot modno novost, medtem ko je drugod po svetu minilo že leto ali več, ko je bil kroj opuščen in razprodan kot nemoderen. Tudi modne revije nudijo gledavcem več kot je možno kupiti. Prodavam pletenine pri tem prednjačijo. Na revijah so modeli res zelo lepi, medtem ko v trgovinah lahko kupimo le povprečne izdelke. Mali modni kriki, katere znajo tako uspešno izrabiti nekatere inozemske konfekcijske tovarne, pri nas na konfekcijsko izdelavo ne vplivajo dosti.

V Kranju imamo lepo konfekcijsko trgovino »Modna oblačila«. Poglejmo, kaj vse nudi kupcem? Začnimo kar pri ženski konfekciji. Svilene obleke in oblek iz satinata z umirjenimi in lepimi barvnimi kombinacijami so dokaj modernih krojev in s svojo ceno 7150 din in manj, dosegljive kupovavki. Platno, ki je letos zelo moderno, je izrabljeno v ljubkih kostimih z zalikanimi, visoko postavljenimi, širokimi gubami v krilu. Zastopane so mnoge pastelne barve, tako da je dosti velika izbira. Kostimi iz terilena so, kljub temu, da jopice niso krojene v najmodnejšem stilu, prav posre-

ni. Podloga jopice je namreč ista kot bluzi s koketno pentljo, gube v krilu so nizke in zalikane. Manj lepi so kostimi iz lamea. Svoje razočaranje potolažim ob pogledu na praktične haljice iz 100% bombaža z jacquard vezavo. Volneni plašči za poletje v vseh pastelnih barvah in črno-belim karo vzorcem lahko zadovoljijo kupovavko. Izbiro med dežnimi plašči je večja kot je bila, kljub temu pa pogrešamo iznajdljivost modnih kreatorjev. Usnjeni izdelki so solidni, pri imitaciji usnja pa so nekatere barve prav ponesrečeno izbrane in neokusne. Se vedno moderna športna karirasta in gladka krilla so iz dobrega materiala (45% volne — 55% poliestra) in z lepimi barvnimi kombinacijami. Kopalna moda je ekromnejša. Čeprav so kroji kopalne moderne je izbira le med rumeno, modro in črno. Zivo pisanih vzorcev, ki se nam smejlajo iz kopalne modnih revij, pri nas ni dobiti. Tudi ženskih kopalnih plaščev pogrešamo. Med bluzami, ki so tako praktični ženski del garderobe tudi ni ravno velike izbire. Res, da so iz volne-svilne čedne bluze; pojavile pa bi se v naših tr-

govinah tudi lahke sedaj tako moderne bluze z naborki, robčki, okrašene z bogatimi čipkami in pentljami.

Kaj pa moška konfekcija? Prav razveseljive so obleke iz svilene šantunga, cena je 19.000 din v lepih barvnih odtenkih za poletje. Prav tako bogata je izbira terilen moških hlač in hlač iz balonske svile.

Otroške šolske halje iz kloba okrašene z našitki so primerne in tudi cena 1700 din ni pretirana.

Prednost naše konfekcijske trgovine pred inozemsko je prav gotovo v tem, da se na kupčevo željo kupljena obleka brezplačno preuredi. Modna oblačilnica ima v spodnjih prostorih krojačnico, ki hitro ustreže želji kupca. Trgovina priredi po končani sezoni razprodaje in po znižanih cenah razproda modele, ki so preostali. Tako skuša imeti v svoji zalogi vedno nove modele, ki jih dobavljajo Modna oblačila iz Ljubljane, Nova Gorica in konfekcijska tovarna Ljutomer.

M. G.



PRIMERNA OBLEKA ZA SVEČANEJŠE PRILOŽNOSTI. KRILLO JE IZ ORGANCE, ZGORNJI DEL IZ ČRNIH ČIPK, SPODNJE KRILLO NAJ BO IZ TAFTA



Mali nasveti

• Cvetlične lončke položimo pred uporabo za nekaj ur v vodo, da voda prepoji drobne luknjice v stenah. Sicer lahko posrkajo iz zemlje toliko vode, da se cvetlice posušijo.

• Krepaste podplate, ki niso preveč umazani, vedno čistimo s terpeninom. Trka ostanejo lepo, svetli.

• Kupili ste si namizni pri in serviete. Doma operite kupljene blago, ne le iz higienskih vzrokov, ampak tudi zato, ker je v blagu apretura, ki preprečuje, da bi se lahko lepo obrisali. Novi servietji so trdi in ne vpljajo vode. Po prvem pranju se pa omehčajo.

KAM S PRIBOROM

Po jedi položite vilico in nož na krožnik paralelno ena poleg drugega. Ostrina noža naj bo obrnjena navznoter, proti vilici. Vilice in nož ne polagajte na krožnik prekrižno. Vensih je veljalo to, da gost želi še en obrok.

• Pomivanje kuhinjske posode in jedilnega pribora si

olajšamo tako, da vse ostankе jedil takoj po uporabi odstranimo. Tudi lonce je dobro poprej malo splakniti, tako da pomivalne vode ni treba prepogosto menjavati. Vrstni red pri pomivanju naj bo naslednji!

Najprej pomijemo kozarce, nato čajni in kavni pribor, potem masten jedilni pribor in končno lonce. Če po pomivanju splaknemo posodo z vročo namesto z mrazlo vodo, si pripravimo brisanje, ker se posoda sama lepo posuši.



Recept

JUHA S STEPENIM JAJCEM

4 jajčka, 1-liter vode, sol, 2 žlički kisa, 1 1/2 litra juhe, eterični. Priprava: Stepaj jajčka in eno za drugo zlivaj v kuhano slano in ohlajeno vodo ter kuhaj kake 4 minute. Nato vzemi zakuhanu ven in daj v juho, v katero daš tudi eterični.

Ali škoduje kajenje

Morda je kakera bodoča mati strasna kadivka in se sprašuje, če kajenje škoduje otroku. Težko je ugotoviti koliko in na kaj škodljivo vpliva materino kajenje. Pri poizkusih se je izkazalo, da so dojenčki tistih mater, ki kadijo povprečno 170 gr lažji od tistih, katere matere med pričakovanjem otroka niso kadile. Zelo škodljivo pa je kajenje po rojstvu otroka. Nikotin gre v materino mleko in na ta način zastupljaj otroški organizem.

S KOLONJSKO VODO SI NE SMEMO ČISTITI OBRAZA

Kolonjska voda inta preveč alkohola v sebi, da bi bila primerna za čiščenje obraza. Ne, da bi samo izsušila kožo, ampak jo tudi vzdraži. Posledice so, da nas koža peče in pojavijo se rdeči madeži. Če ste jo že uporabljali, prenehajte. Čistite si obraz z mlečno vodo in otroškim milom, če imate bolj mastno kožo, in s čistilnim mlekom, če je vaša koža suha.

Roža iz blaga

Letos je posebno moderno, da si zataknemo umetno rožo. Pozivijo nam obleke in pristoja posebno lepo mladim deklicam. Zelo ljubko pristoja k praznični tafasti ali organce obleki mala roža iz organce, ki si jo zataknemo v lase. H kostimu, popolnasti all svileni obleki si lahko izberemo rožo iz istega materiala, ki si jo zataknemo na gornji žep, na reverje ali za pas.



PREDLOG ZA OPREMO VEŽE MALEGA STANOVA-NJA. OGLEDALO S SVETILKO, MALA KLOPCA IN LEPA VISOKA VAZA.

Nesmrtna komedija

Harold Lloyd bo spet nasmejal svet

Mark Twain je nekoč dejal, da nesmrtnost nesmrtnega humorista traja največ 30 let. Toda že sam je to svojo trditev postavil na laž. V tem se mu zadnja leta pridružujejo številni ameriški komiki, »velikani smeha« iz časov nemega filma. Antologijama »Zlati časi komedije« in »Ko je kraljevala komedija« je zdaj dodal Harold Lloyd, eden največjih komikov iz njenega »zlatega obdobja« — dvajsetih in tridesetih let — izbor iz svojih del, ki ga je pripravil več kot deset let in kateremu je dal naslov »Harold Lloydov svet komedije«.

Lloyd je na začetku svoje kariere posnemal Chaplina, le da je namesto preohlapne imel pretesno obleko. Potem pa je zavrgel brčice in si nadel očala z roževinastimi

občinstvo enostavno navijalo zanj,« pravi Lloyd.

NAJBOLJŠI ODLOMKI

Film »Harold Lloydov svet komedije« sestavljajo odlomki iz njegovih nemih in zvočnih filmov, ki danes štejejo v klasiko. Med seboj so povezani le z najnovejšim besedilom, nemim odlomkom pa so dodali ton. V to antologijo so vključili: slovitá nogometna tekma iz »Bruca«, dirka iz »Sramežljivca«, napeti prizor, ko visi na urinem kazalcu, iz »Varnosti na koncu« ter prizori iz filmov »Rimska ce-

sta«, »Nor na filmu«, »Pazi se, profesor« in »Mlajši brat«.

To zanimivo delo je dožičasu letošnjega festivala. Toda še pred prvo javno premiero je Lloyd delovno kopijo trikrat predvajal mladi publiki, ki ga ni še nikoli prej videla, da bi ugotovil njen odziv. Ta je bil, po njegovi izjavi, zelo zadovoljiv. Seveda je bil položaj tokrat povsem drugačen, mnogo težji kot v »dobrih starih časih«.

Komik pravi: »Takrat smo imeli stalno, aktivno publiko, ki je čakala naslednji film, ki je prišla k predstavi pripravljena, da se smeje. Z no-



MED VELIKE KOMIKE ZVOČNEGA FILMA STEJEMO HARPO MARXA

Film

okviri in slannik ter postal tisti Lloyd, ki so mu v Franciji rekli preprosto — On. Ta lik je bil v domovini, Združenih državah, bolj priljubljen kot Chaplinov Charlie. Kakšen pa je bil Lloydov filmski lik, ki je obvladoval vse filme, ki jih je posnel z različnimi režiserji?

STRAHOPETEN IN PREDRZEN

Sadoul pravi: »On je bil sentimental in hkrati brez pristnega čustva, strahopeten, toda svojevleko do blazne predrznosti. Hkrati pa je bil tudi 'povprečni American', ki se je spoprijemal z nekaterimi, po njegovem mnenju 'strašnimi' pojavi sodobnega življenja: z nebotičniki, s športom, s prekupčevalci, z zdravilni-mazači. Poglavitna njegova lastnost je bila mraviljineja pridnost, bil je neinteligenten, toda imel je srečo.«

Harold Lloyd pa se (z ljubeznijo) spominja »Njega« oz. sebe na filmskem platnu takole: »Imel je dar za to, da zabrede v neprilike, toda tudi za to, da se — ob velikem tveganju — iz njih izvleče. Z njim smo lahko napravili komedijo vsake vrste. Znal je najbolj nemogoče stvari napraviti z največjo lahkoto. Celó kadar je visel na kakšni visoki zgradbi, ste si vedno lahko rekli: 'Morda je pa res lahko to storil. Ni verjetno, toda mogoče je.'«

Po Lloydovem lastnem mnenju je bil njegov uspeh v tem, da je dosegel, da se občinstvo ni samo smejalo njegovemu junaku, ampak tudi skupaj z njim. »Publika mora biti na vaši strani, navijati mora za vas, se vam smejati — toda s simpatijami. Z eno besedo, živeti mora z vami. Mislim, da nam je uspelo ustvariti takega junaka. On je mogel ne samo pridobiti deklo, na kar drugi komični liki tiste dobe niso mogli niti pomisliti, ampak je



BRIGITTE BARDOT KLJUB STALNIM OBLJUBAM, DA BO PUSTILA FILM, SE VEDNO SNEMA. NJEN ZADNI FILM JE BIL »POČITEK VOJSCAKA«, V KATEREM JE OBLEKLA TUDI TO ZANIMIVO OBLAČILO

vo publiko je drugače. Ta ne ve vnaprej, česa naj pričakuje. Toda, uspelo nam je, privedlo premiero konec lanskega leta, Lloydove filme pa so prikazovali tudi v Cannesu v dobri jo v manj kot petih minutah. Komentarji mladih gledavcev so bili v glavnem: »To je pa nekaj čisto drugega. Všeč nam je, ker je drugačno. Zakaj nismo že prej videli takih filmov?« Zaradi takega odziva je Lloyd prepričan, da ne bo težko pridobiti publiko, ki bo prišla film gledat. Problem bo samo, prepričati publiko naj gre film gledat...

BREZ TRIKOV

Posebnost Harolda Lloydja so bili akrobatski, skoraj vratolomni komični prizori — ki jih je (vsaj 95%) izvajal sam, brez dvojnikov in celo brez mreže. »Tiste čase ni bilo trikov. Vse smo opravljali sami. Ko me boste videli viseti s kakšne zgradbe, boste pomislili, da sem v resnici le nekaj čevljev nad zemljo. Toda, ni bilo tako. Bil sem tako visoko kot vidite v

filmu. To so bili težki prizori! Včasih smo rabili tudi dva meseca, da smo posneli takšno sekvenco.«

Ce bo s tem filmom uspel, namerava Harold Lloyd kasneje dati ponovno v promet svojo klasično komedijo iz leta 1925 »Bruc« nato pa mogoče še »Babičinega fanta«, »Mlajšega brata« in film »Dobrodošla nevarnost«.

Vendar si take ponovne oživitve svojega dela, na žalost, verjetno ne bo mogel privoščiti noben drug ameriški komik iz »zlatih časov komedije«, ker niso vsi lastniki svojih filmov, kot sta to n. pr. Lloyd in Chaplin.

Zna pa se zgoditi, da bo kakšen filmski podjetnik segel po materialu iz starih filmskih komedij in sestavil antologijo »dobrega starega smeha«. Zakaj izkazalo se je, da veliki komiki nemega filma in z začetka zvočnega filma še vedno »vžijejo« pri občinstvu. Kjer pa je občinstvo je tudi denar — kjer so obeta denar, pa se kaj hitro najde kdo, ki se dela loti! DUSAN OGRIZEK

... nove na tujem

Katherine Hepburn igra glavno vlogo v novem filmu režiserja Johna Hustona »Samotno trpljenje Judith Hearne«, ki ga snema na Irskem

Novi film Elvisa Presleyja je romantična komedija z naslovom »Dekleta! Dekleta! Dekleta!«. Njegova soigralka je Stella Stevens, režiser pa Norman Taurog.

V koprodukciji hollywoodske družbe Columbia in Dina de Laurentiisa bo (potem ko konča svojega »Leoparda«) Luchino Visconti režiral film »Tujec«, ki ga bodo po romanu Alberta Camusa posneli v Alžiru.

V sistemu Todd-AO in barvah so posneli enega naj... (v vsakem pogledu!) filmskih baletov — »Carmen 62«. Koreograf je bil Roland Petit, zaplesale pa so razen njega primabalerine filmskega baleta Zizi Jeanmarle, Moira Shearer in Cyd Charisse.

Prikimal je, vedel je, da govorim resnico. Ni bilo opaziti, da bi kakor koli kazal svoja čustva. Potem je odkimal z glavo in se obrnil proti vratom. Oba detektiva pa midva s Tino smo vsi stali in mu sledili na hodnik, po stopnicah navzdol, krog vogala in tik za hrbtom je lepo se prilagajajoč obleke skozi kovinasta vrata in navzdol po betonskih stopnicah.

Ustavili smo se v veliki, močno razsvetljeni garaži, katere zunanja vrata so bila zaklenjena. Poleg stene je stal naš avtomobil s prikolicco. V garaži je bil še policijski motor in nič drugega. Avtomobil in prikolica sta se mi nenadoma zazdela hudo domača in sila tuja obenem. Stala sta molčeča in prekrita s prahom, prav takana, kakor sta mi ostala v spominu, obenem pa vendarle povsem drugačna pod to električno lučjo.

XXIV.

«Dobro ste delali,» je dejal visoki mož in z roko pokazal na prikolicco. Njegov glas je zvenel pohvalno in prijazno. «Ze eno uro zatem smo ga imeli tukaj. Tablice so imele druge lastnike, to smo vedeli že dan poprej. Drugih znamenj ni bilo, nobenih cigaretnih ogorkov ali ključev. Sprednja tablica,» odprl je svojo mapo in pogledal na papir v njej, «je lastnina nekega petinšestdesetletnega farmarja. Prijavil je, da jo je zgubil. Zadnja tablica je bila od nekoga, ki je že mrtev. Moški se je ubil v prometni nesreči pred dvema tednoma. Tablica je pri nesreči najbrž odletela pa ste jo našli. Dober posel,» je ponovil in prikimal. «Pol noči smo prebdeli nad to burko pa nismo nič odkrili. Pojdite okoli,» mi je dejal. «Oglejte si ga.»

Storil sem, kakor mi je dejal, in šel okoli prikolicce in avtomobila ter strmel vanj prijateljsko in tuje obenem. Premišljeval sem, kaj vse to pomeni. Potem sem se ustavil, kjer sem pričel in se zazrl v visokega moža z mirnimi, nasmejanimi očmi.

«Naslednje jutro,» je dejal in vtaknil mapo spet pod pazduho pa stopil k vratom garaže, prijel za ročico in jih odprl do vrha, tako da se je dnevna svetloba razlila po garaži. «Naslednje jutro je neki prometnik odprl vrata garaže in šel poleg čevk med prikolicco in steno. Pojdite še enkrat tam mimo,» mi je dejal.

Spet sem šel mimo sprednjega dela avtomobila, potem mimo njega in prikolicce poleg stene garaže. Visoki mož mi je sledil in ostali prav tako. Poleg zadnjega konca prikolicce sem se ustavil pri lastnih sledovih. Dnevna svetloba, čeprav brez sonca, je jasno razsvetlila prašno stranico prikolicce. Na prašni pločevini je bilo jasno in razločno videti napis: «Bob Streik, Salt Lake...» Zadnji del črke k se je jardi daleč vil proti koncu avtomobila.

Visoki mož zraven mene je prikimal, kakor da sem mu zastavil vprašanje. «Da,» je dejal, «kdo je Bob Streik iz Salt Lake Cityja? Policijski predstojnik v Salt Lakeju ga je našel v telefonskem imeniku, ko smo proizvedovali. Našel je naslov Roberta Streika in njegovo telefonsko številko. Počakali smo pri aparatu, medtem ko ga je poklical prek lokalne telefonske linije. Slišali smo ju, kako sta se pogovarjala. Streik je posloven človek, trgovec in pravkar je bil na koncu zajtrka ter se odpravil z doma. O vas in vaši prikolicci ni vedel ničesar, nas pa je zanimalo, kako je prišlo njegovo ime na avtomobil. Visoki mož se mi je nasmejal. «Njegov sin pa je vedel: Robert Streik mlajši, star devet let. Bil je tam in govoril smo z njim.»

Visoki mož se je udobno naslonil na steno garaže z rokama v žepih in usnjeno mapo pod pazduho. «Dobro ste napravili,» mi je spet dejal. «Ležali ste tam zadaj v prikolicci, eden pa je vozil in kdo, vraga, bi utegnil pogledati v prikolicco ali se sploh spomniti česa takega? Nihče. Pa tudi, če bi kaj odkrili, nam to še ničesar ne bi povedalo. Nekega večera ob devetih pa ste stali ob cestnem znamenju v Salt Lake Cityju, ljudje so šli spredaj mimo avtomobila, nekateri so se morda ozrli nanj ali pa tudi ne, in kaj tudi, če so se? Pohvalno je prikimal. «Računali ste prav na vse in upoštevali, kaj vse lahko ljudje vidijo in opazijo. Prav ste storili. Glede odraslih namreč. Kajpada ste računali le na odrasle, tako se niste beramotili. Kdo za vraga pa naj bi računal tudi na to, kaj bi utegnil storiti devetleten otrok?»

Tale Streikov fant je prišel z kina mimo prednjega dela avtomobila in se ozrl na vozilnika. Bil je radoveden, kakor so pač otroci. Prosil je že očeta, naj bi kupil prikolicco, zdelo se mu je, da bi bilo imenitno, če bi jo imeli. Ustavil se je na pločniku kakšen jardi od prikolicce in se zagledal v prah, ki se je nabral na njenih stranicah. In kaj naj bi storil? To, kar bi storil vsak devetletni deček. Prišel je pisati s prahu. Visoki mož se je zasmel. «Povedal nam je, da je zapisal to, kar je običajno: Operite me! Toda to ni bilo res. Zapisal je svoje ime in pripisal še Salt Lake, preden se je lučka ugasnila in je vaš prijatelj Brick pognal in odpeljal.»

Visoki policist se je stoje naslonil na steno, ne da bi vzel roke iz žepov. Potem je z glavo pokimal, naj stopim k njemu in dejal: «Dečka smo zaradi tega poklicali v Reno. Se istega dne. Odpotoval je z letalom. S svojo materjo. Stroške je kril Haroldov klub.» Ustavila sva se pri vratih garaže. Tina in policisti prav tako.

«Deček si je ogledoval mesto, zjutraj dve uri hodil sem pa tja po ulicah in potem predremal. Popoldne se je spet dve uri sprehajal in zvečer eno uro pred spanjem. Bil je v vseh igralnicah in visoki možak se je smejal. «S posebnim policijskim dovoljenjem. Videl je več kakor katerikoli izmed rojenih otrok. In tako je na vsem lepem — seveda slučajno — zagledal moškega, ki je tisto noč sedel za volanom avtomobila s prikolicco.» Visoki mož se je zasmel: «Bili ste zraven.»

Visoki mož me je dolgo, več sekund, nemo opazoval. Potem je odprl svojo mapo in pokazal vanjo. Stoje ob njegovem boku sem gledal tanke bele liste, ki so šuštel v njegovih rokah. Na štirih ali petih listih so bile dolge klopje seznamov imen in naslovov. «Tale seznam sem imel na

svoji mizi že opoldne, dan po roparskem napadu. Računali smo na vse moške v hotelih, gostiščih ob cestah, penzionih in domovih. Vsi so bili sumljivi in povsod smo proizvedovali. Obracal je liste v svojih rokah. Drugi list je bil manjši in na njem krajši seznam, napisan z manjšimi črkami. «Ob štirih popoldne smo izločili vse ostale, razen teh. Štirinšestdeset imen.»

Strmel sem v seznam: večina imen je bila prečrtana s svinčnikom.

«Ob desetih dopoldne naslednjega dne je bila izločena tudi polovica preostalih imen.» Ponudil mi je list: «Poglejte, tule vidite vaše in Brickovo ime.»

Pokazal mi je, prebral sem svoje ime in naslov našega penziona. Brickovo ime je bilo med naslovi gostov z nekega doma ob državni cesti številka štirideset. Potem sem bral dalje — Guy Cruikshank, YMCA, pa Jerome Winer, zraven pa cestna številka in popoln naslov.

«Tule ste videli tudi imeni vaših preostalih dveh družabnikov.»

Naglo sem obrnil glavo in se mu ostro zazrl v oči. «Ne. Onih dveh ni tukaj.» Vrnil sem seznam. «Nočaj sta odpotovala iz Renoja,» je dejal.

Se vedno se mi je smehljaj. «Nočaj je odpotovala iz Renoja množica ljudi: z letali, vlaki, avtomobili in avtobusi. Tako kakor sicer vsak dan. Toda ljudje, ki so oropali Haroldov klub, ne potujejo vsak dan iz Renoja.»

«Skomignil sem z rameni. «Kako morate to trditi? Kako veste vse to?»

Ni se nehal smehljati. «Ne pripovedujte neumnosti. Kakšen posel pa mislite, da opravljamo? Menite, da nas bo takšen rop v kazini zmedel kakor otroke? Da ne bomo vedeli, kaj nam je storiti?» Zaprl je mapo in stopil proti stopnicam. «Mesta sicer še nista zapustila, še vedno sta v Renoju in stavim deset proti eni, da bosta tukaj, v tej postaji, še pred polnočjo.» Stopali smo za njim po stopnicah nazaj v pisarno iz katere smo prej prišli.

In tedaj me je spreletelo. Medtem ko smo se vzpenjali po stopnicah sem se šele prav zavedel, kaj se je zgodilo. Nihče me ni porinil v policijski zapor brez oken. Nihče me ni cele ure zasliševal in zastraševal, medtem pa me pustil sedeti pod sijoco žarnico. Nihče se me ni dotaknil, toda v desetih minutah se je z menoj zgodilo prav isto, kakor da bi vse to preživel. Bil sem uničen, povsem pobit. To, kar sem videl, me je porazilo, nenadoma se mi je zazdela, da sem na smrt utrujen, neboljen in neizmerno jezen. Kajti to ni bilo pošteno! Saj smo vendar storili vse, kar je bilo mogoče. Ničesar nismo pozabili in računali na vse. Kdo neki bi si mislil, da bo nekakšen smrkvav paglavec napisal svoje ime na stranico prikolicce!

In četudi ne bi zapisal svojega imena, kaj bi si naj mislili o tem seznamu, ki je vseboval vsa naša imena? Bil sem uničen in zdelo se mi je, da ne bi mogel ničesar več prenesti. Moški in dragoceni obleki, ki je resno stopal pred menoj po hodniku, je dobro vedel, kaj je storil spodaj v tisti skrivnostni garaži.

XXV.

Brick je bil v pisarni. Stal je ob koncu in strmel skozi na pol zaprte oknice. Ko smo vstopili, je uniformiran policist zaprl časopis, ki ga je bral, vstal z mize, na kateri je sedel, in odšel iz sobe.

Brick se je obrnil in naju pogledal z brezizraznim obrazom. S Tino sva sedla na stole, kjer sva bila prej in ga opazovala. Veliki mož v lepi obleki je sedel na stol poleg okna in zrl po sobi. Mlajši detektiv je vzel stol izza prazne mize in sedel poleg moškega pri oknu. «Sedite!» je dejal mrko Bricku. Brick je sedel in strmel v nas. Prste je zataknil za pas, se zleknil v stolu, prekrižal roke in skušal delati videz brezbriznega, kljubovalnega človeka. Vendar se ni upal ozreti vame in tako je strmel v svoje noge ter lahno nihal z enim čevljem. Oba detektiva sta sedla za svoji mizi.

«Kje je denar?» me je s tihim glasom vprašal visoki mož. «Ne bi hotel, da bi zahtevali, naj ga sami poiščemo. Aretirani ste in stvar se tiče prav vas. Zaprl ste in v vašo korist je, da storite najbolje, kar morete. To utegne pomeniti olajševalno okolnost in nikar ne poskušajte igrati troglavlega mladeniča. Kje je denar?»

Pripravljen sem bil spregovoriti, saj me je povsem porazil in se nisem hotel upirati. Tedaj pa — to je bil zgolj slučaj ali pa se je visoki mož prevaril — so se odprla vrata in vstopila sta Jerry in Guy, za njima pa policist. Obstala sta in se ozrta po sobi ter nas zagledala. Videl sem visokega moškega, kako je pozorno dvignil obrvi, policist pri vratih pa je dejal: «To sta preostala dva. Cruikshank in Weiner.»

«Prav,» je dejal visoki mož in medtem ko sem ga opazoval, sem razmišljal o dveh stvareh: opozoriti moram Jerryja ali Guyja z besedo ali pogledom: nenadoma pa sem posumil v moškega pri oknu, da me poskuša preslepiti. Ta prihod Jerryja in Guyja se mi je zdel preveč preračunan na ta trenutek z namenom, da bi nam pokazali, kako brezupno je, če bi se upirali. V meni sta se prebudila odločnost in kljubovalnost.

«Ne vem, kaj se sploh dogaja,» sem dejal. «Toda če mislite, da poznam tele fante, se varate.»

Jerry se je slabotno nasmejal. «Hvala Al,» vendar se nikar ne trudi. Poznajo nas; prav vse.»

«Prav,» sem dejal visokemu možu, «vendar mislim, da nas varate. Pričan sem, da večeraj še niste imeli nobenega seznama. Mislim, da niste poznali niti naših imen. Vso stvar ste natipkali danes — nalašč zame — podatke ap ste zvedeli šele, ko ste ujeli Bricka. Povedal vam je Guyjevi in Jerryjevi imeni in naslove in tako ste ju ujeli. Mislim, da sta tukaj šele kakšno uro. Brick bi storil to za paličico sladkorja ali zavojček cigaret: mar ne bi, ti slinasti pasji sin? Zacepetal sem z nogami, ker nisem mogel več mirno sedeti.»

**IZDELOVANJE LETALSKIH
MODELOV JE NALETELO
PRI MLADINI NA DOBER
ODMEV. VELIKO JE STE-
VILO MLADIH MODELAR-
JEV, KI SO SI Z LASTNIM
ZNOJEM IZDELALI LETA-
LA. VESELJE JE TEM VEČ-
JE, KO JIH JE TREBA
SPRAVITI V ZRAK. ZA
VSAKIM LETALOM PO NA-
VADI POLETI KOPICA
OTROK.**



Kako bodo izgledale Neverjetna imena šole v bodočnosti

Ameriški učitelji, profesorji in psihologi so razvili nove metode poučevanja. V Ameriki je že več kot tisoč »poizkusnih učencev«, ki se poučujejo po novi metodi. Storitnost učencev se je zelo zvišala in tudi vna je kar neverjetna. Uspeh je prodoren. Majhen stroj je edini pripomoček na šolskih klopek, je učitelj in šolska knjiga. Učencem stavlja vprašanja in tudi na njih odgovarja. Učitelj je v razredu svetovavec in opazovavec. Ni več tisti ki predava. Pedagogi ZDA menijo, da z uvedbo tega pouka ne bo več slabih učencev. Sveda pa je strojno poučevanje še vedno omejeno le na nekatere predmete.

Prvi poizkusi so pokazali, da povprečen človek izrazi po starem načinu poučevanja le majhen kosček svojih sposobnosti. Odnos učencev do učiteljev se bo tudi temeljito spremenil. Učiteljem bo delo precej olajšano. Uspeh srednjih in slabih učencev se pri novi metodi dvigne in njihovo znanje se približa znanju boljših učencev.

Kaj je skrivnost novega pouka? Učna snov je podana v vprašanju in sestavi, ki zahtevajo takoj odgovore. Snov se ne podaja več z dolgimi predavanji, pri katerih je bil marsikateri učenec nepripravljen s svojimi mislimi. Učenec mora intenzivno sodelovati in na vprašanja odgovarjati. Učna snov je podana v razumski in smiselni zvezi. Vsako naslednje vprašanje je zgrajeno na prejšnjem. Ko je učenec na sestavi in vprašanje napisal odgovor, ga lahko takoj primerja s pravilno rešitvijo, ki mu jo da stroj. S tem se prepričuje negotovost, nezaupanje in strah do lastnega dela, kar je bila glavna ovira pri starem poučevanju. Prvi programi so tako skrbno sestavljeni, da jih odgovori 95% učencev pravilno. S tem da učenci rešijo nalogo pridobijo samozaupanje in se veselijo učnja, snov laže dojemajo in jo tudi dlje obdržijo. Učenčovo pridobljeno znanje se večkrat preizkuša pri tabli in z izpiti. Profesor Skinner, ki predava psihologijo na znani harvardski univerzi, je poobudnik nove metode. Trdi, da ni zabitih otrok, otroku se le čimora znati vzbuditi zanimanja

že za učenje in sodelovanje v šoli. Dokazov za to je več,

Prvi zaslužek

Šolski zvonci so pred dobrim mesecem odpeli konec šolskega leta in pričele so se (za ene bolj za druge manj) veseliti počitnic. Tiste šolarje, o katerih danes pišemo, ne bomo štelj med one z manj veseljem početjem, ker je njihovo preživljanje počitnic povezano s prvacim življenjskim dogodkom — z eno- ali dvomesečno zaposlitvijo in s PRVIM ZASLUŽKOM!

Mladi petnajstletniki so se znašli na križpotju: naprej v solo, v uk, v tovarno... — Morda še kam drugam? Najpogotnejši med njimi so se odjunačili in si poiskali prvo delo. Če jim bo šlo dobro od rok, zakaj ne bi ostali kar na tem delovnem mestu, sicer pa...

Srečal sem ga v delavnici podjetja Tehnica v Železnikih, ko je pomagal izkušenim delavkam izdelovati šolska šestila.

— Kako ti je ime in koliko si star?

JOŽE BENEDIK, 15 LET.

— Koliko časa boš tu delal?

DVA MESECA MED POČITNICAMI, SEDAJ KO SEM KONČAL OSEMLETKO.

— Koliko pa boš zaslužil?

SE NE VEM; SE NISEM VPRAŠAL.

— Pa potem, kaj nameravaš?

V GIMNAZIJO V SKOPJE V LOKO.

ko so začeli poučevati skupino fantov in deklet, ki so zaradi slabih uspehov morali zapustiti gimnazijo. Je ta skupina kmalu dokazala svojo sposobnost. Dosegli so uspehe boljših dijakov. Strokovnjaki menijo, da nova metoda predstavlja tudi neko nevarnost. Vprašanje je, če pojav, da učenci različnih sposobnosti dajejo enake odgovore, ne ubija človekove ustvarjalnosti.

Takih mladih fantov in deklet je povsod; povsod se šolarji v počitnicah prvič vključujejo v delo; s tem pa za služijo tudi prvi denar za uresničitev želja, ki jih imajo mladi ljudje dovolj.



PRVI ZASLUŽEK IN PRVE DELOVNE URE. V ZACETKU MORDA SE MAJHNA NESPRETNOST

Nek industrijalec v Brislu li so sinove, ki so jih kratili se imenuje »O«. Njegov priimek je verjetno najkrajši na svetu. Februar 1792, Marec '92, Avgust 1792. Francoski glasbenik je dal svojim otrokom imena Do, Re, Mi, Fa, So, La, Si; ko je dobil osmega otroka ni bilo na razpolago nobene note več, nazval ga je zato se je imenovala »1792«. Ime Oktava.

mladi vedež

MESEC je Zemljin spremljevalec in je nebesno telo, ki je najbližje Zemlji. Zemljo obkroži v 27 dneh in 8 urah. Prav tako imajo tudi ostali planeti spremljevalce ali satelite. Krožna pot Meseca je elipsa, zato se njegova oddaljenost od Zemlje precej spreminja. Njegov premer je 348 km in je 81-krat manjši od Zemlje. Temperatura na njem niha med 140 stopinjami Celzija vročine in 160 stopinjami mraza. Zato na njem ni bitij. Mesec nima lastne svetlobe. Dobiva jo od Sonca. Ko je Zemlja med Soncem in Mesecem, je Mesec ves osvetljen — polni Mesec. Če je Mesec bližje Soncu in je osvetljen samo od ene strani, mu pravimo — mladi Mesec. Med dvema polnima Mesecema ali med dvema mladima preteče 29 dni in 13 ur. Mesec sam pa se zavrti okrog svoje osi v približno istem času, kot obkroži Zemljo. Na njegovi površini je opaziti velike temne ravnine, gorovja in številne okrogle krate, katerih nastanek še ni znan. Mesečeva površina je popolnoma prekrita z drobrim peskom. Nastal je enako kot v zemeljskih puščavah, zaradi znatnih temperaturnih sprememb med dnevom in nočjo. Znano je, da Mesec vpliva na plimo in oseko ter na mrk. Zato tudi po njem imenujemo enoto časa — MESEC.

Na letovanju v Fažani

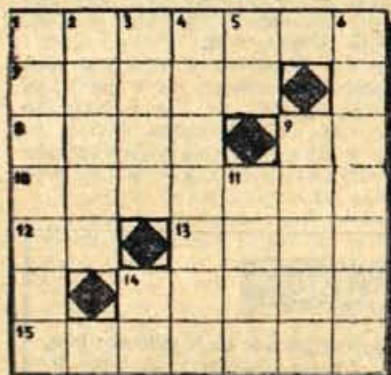
Zivljenje v taboru odreda Stražnih ognjev iz Kranja v Perojskem gozdu pri Fažani je zelo živahno. V tem taboru letujejo letorazen taborniki tudi otroci z vse Gorjenske, ki so preboleli otroško paraliza in se morajo redno udleževati ortopedske telovadbe. Pred kratkim je tabor obiskal znani ameriški rojak, pisatelj Janko Rogelj, ki se sodej mudi na obisku v domovini. Taborniki in drugi prebivalci tabora so ob njegovem obisku pripravili taborni ogenj in v pestrem programu predstavili del svojega znanja, ki mu je Janko Rogelj z zanimanjem sledil. Posebno nekateri deli programa so ga vidno navdu-

šili. Ob tej priložnosti je v krajšem nagovoru opozoril pionirje in mladince na to, naj cenijo vse dobrine, ki so jih deležni v svoji domovini in naj ne pozabijo, da otroci pred vojno niso imeli tako lepega življenja. Preteklo nedeljo je pionirje v fažanskem taboru spet čakalo prijetno doživetje. Izmenjali so si namreč obiski s pionirji, ki letujejo na otoku Stenjaku, ki je od Fažane oddaljen le nekaj kilometrov. Dopoldne se je pripeljalo v fažanski tabor polovico otrok s Stenjaka, na otok Stenjaka pa je odšla polovica otrok iz tega tabora, popoldne pa sta se zamenjali še ostali polovici. Nedelja je minila v nadvse prijetnem razpoloženju.



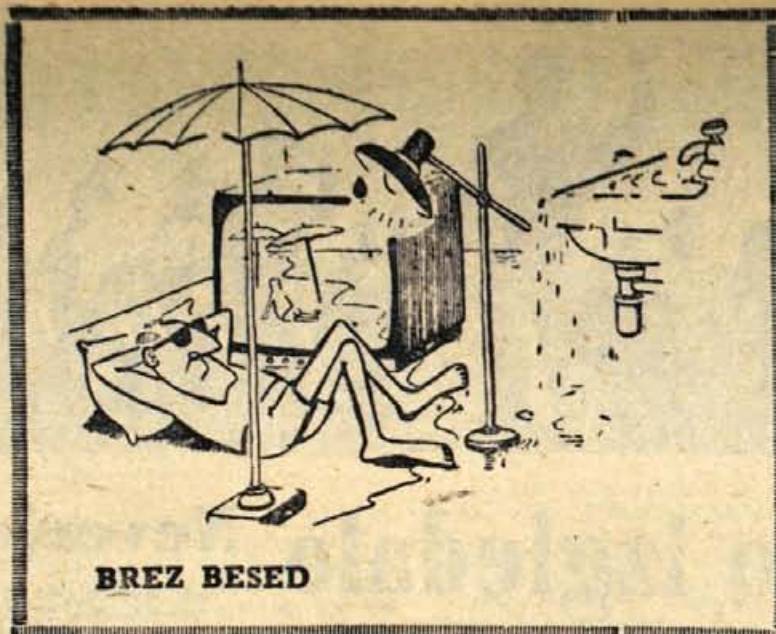
— Si vse pripravil?
— Seveda! Preostalo mi je samo, da si priskrbim sobo na morju.

Križanka št. 44



Križanka je maglična, zato velja številka za opis vodoravno, druga pa za navpično:

1., 1. listnato drevo, podobno jesenu; 7., 2. Obri; 8., 3. zgodnje; 9., 14. arabski žrebec; 10., 4. delovanje vode, ledu in vetra na zemeljsko površino; 12., 5. avtomobilska oznaka Siska; 13., 11. judovsko moško ime; 14., 9. otok čarovnice Kirke; 15., 6. gostinski delavec.



BREZ BESED

ZADNI NASVET —



— Vsi, ki vodijo mojo hčerko na večerjo se morajo pridrževati pravil in pogojev ...

BREZ BESED

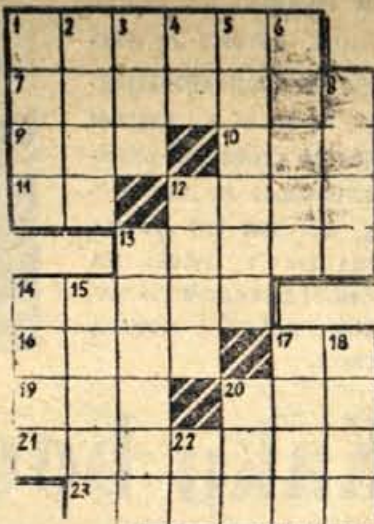


CRNI SKLAD



— Tega črnega Forda sem kupil še preden so uknili črne sklade.

Križanka št. 43



Vodoravno: 1. štrajk; 7. udobje; 9. nekateri; 10. zelišče; 11. kazalni zaimek; 12. pritok Savinje; 13. del hoje; 14. tekstilna surovina; 16. glavno mesto južnoameriške države; 17. avtomobilska oznaka Ogulina; 19. če; 20. eden in drugi; 21. brezglav, preplašen; 23. okrasek v podobi rožice.

Navpično: 1. avtor Miklove Zale; 2. utežna mera; 3. Tomosov avto; 4. različna soglasnika; 5. pogorje v Bosni; 6. vrsta tropske palme; 8. pritisk; 12. mera za papir; 13. japonska obleka s širokimi rokavi; 14. padajoča voda; 15. pomožni duhovnik; 17. obljuba; 18. trening urjenje; 20. žensko ime; 22. sibirski veletok.

RESITEV KRIZANKE ST. 41

Vodoravno: 1. Šoštanj; 7. obtok; 8. štor; 9. V(ladimir) L(evstik); 10. tornado; 12. A(lojz) K(reigher); 13. Azov; 14. vdove; 15. Jalovec.

RESITEV KRIZANKE ST. 42

Vodoravno: 1. Kropa; 6. save; 8. os; 9. Tana; 11. patolog; 13. aval; 14. TE; 15. enoten; 17. agent.

Samo povejte, kako bi prišel brezposeln človek do denarja. Takega načina ni, povedal vam bom po pravici.

Ce na tebe naleti kolo — to je izvrstno. Jasna stvar, da dobiš rublje od neopreznega voznika. Ali na primer, če te zgrabi za blače

ščan z damico. Ob pogledu na psička nam je nekaj šinilo v glavo. — Vsedem se na klopi in začnem zvoniti z nogo prav pred pasjim gobcem. Čevljev sem imel odvezan. Kak drug odgojen pes bi me takoj zgrabil za blače zaradi odvezanega čevlja in gospodar bi mi moral dati

Tako naprej — si mislim, za to se mora plačati kakih 15 rubljev in morda celo 25. To je že vir dohodkov. V času carske dobe bi se plačalo najmanj 5 rubljev. Pravi teppec je ta človek, si mislim. Bo že videl, kaj se to pravi pretepati ljudi.

kaj se je dogodilo in kako se je to zgodilo. Vsi mi čestitajo. Stanodajavka mi posodi 3 rublje. Predstojnik Ivan — pol rublja z ozirom na moje bodoče blagostanje. Andrej Ivanovič iz pete sobe — 20 kopejk in še na kosilo me je povabil.

Kako sem tri dni odlično živel. Razmišljal sem, kaj bi si kupil. Ali ne bi kupil čevljev, ali morda sandale. In živel bom pol leta kot kakšen bogataš.

Po treh dneh je bila razglášena razsodba.

Vse po zakonu. Zakonik leži na mizi. Na steni so slike. S strani sedi javni tožilec. Govorniki govorijo. Vsi so na moji strani.

— Ne bom pristal na manj kot 45 si mislim.

Naenkrat izrečejo — pol leta stroge osamitve.

Meščani, pravim, ljudski sodnik! Gospodje, javni tožilec! Rad bi kakih 10 rubljev ...

Molčijo. Torej, denarci so splavali po vodi.

Kaj je to, pravim, meščani, ljudski sodniki? Kdo bo plačal stanarino? Kar se Andreja Ivanoviča tiče, ta lahko počaka. Ampak stanodajavka se lahko obesi. Razumete moj položaj, pravim. Ab, pravim, ali je to sploh še življenje ... in odidem praznih rok s sodišča.

MIHAIL ZOŠČENKO

Vir dohodkov

kak psiček, ki ima gospodarja. — Vedno dobiš denar. Vendar so se sedaj na zemeljski krogli običaji poslabšali. Kolesa zavirajo, psi ne grizejo. Skrb in žalost za brezposelnega. Res je, da vsi pes kljub temu ugrizne, vendar njegovega gospodarja ne moreš nikjer najti. Izginil je. Nikomur ne moreš vzeti denarja. Videti je, da je pes kar tako ugriznil brezposelnega človeka. Obilica preprek je pri tem priložnostnem zaslužku. Kdaj pa kdaj vas sreča doleti — zagrabiš z obema rokama, pa ne gre, ker zakon ne predvideva takega predpisa.

Nekoč smo se sprehajali z žalostnimi mislimi po parku. Zagledamo psička s pentlico. Malo zrejeno ščene sedi pri klopi na svojem podvitem repku. Tudi njegov gospodar uživa pomladanski zrak. Neki me-

denar, in to najmanj 10 rubljev. A to prekleto ščene samo sedi na svojem repku in kakor hitro umirim nogo, se tudi njegov pogled umiri.

Dejal bi mu, ugrizni!

Ne grize. Sit, presit pes, niti do grizenja mu ni.

Primi, mu ukažem, mrcina prekleta!

Ne zgrabi. Sedi na repu kot prej in samo trese se.

Tako, torej! pomislim. Vstanem in udarim to zrejeno ščene.

Vik. Hrnp. Kviki. Publika se zbira. Damica se histerično premeta. Meščan želi, d. li me udaril.

Še neka starca ga spodbuja. Udari ga, bratec, udari ga zaradi psička. In pes je ravno tako pomemben kot mi, grešniki — pravi. Meščan je sledil tem spodbujnim besedam, zamahnil in me pogojno udaril. —

Orbnem se k gledavcem. Meščani, pravim, ali je dovoljeno, da se tepe brezposelne po gobcu v javnosti. Nato se je dvignil vik in krik. Ne, ni dovoljeno, vpijejo. Na milico z njim. Nato nadaljujem: Kako bi bilo brez milice, meščani? Zelel bi, recimo, 25 rubljev.

Gledavci pravijo: Nikar ne pristani na 25, brat! Za 25 rubljev bi vsak želel udariti človeka? Treba je izučiti te nasilnike. Na milico z njim. Šli smo na milico. Krik, vpitje. Zapišejo zasliševanja. Naval obviidcev. Vsi so na moji strani. Nato jim rečem: ne bom pristal na manj kot 40 rubljev, meščani, zato ker ste pohazali takšno enodušnost. Niso me topli po gobcu v času Nikolaja krvavega, pravim. Labko me bo bolel gobec dva dni. Kaj potem?

Končno so zasliševanja napisana, očividci podpisani. Zaprošeni smo, da gremo, da pričakamo sodbo. Vrnemo se domov. Pripovedujemo,